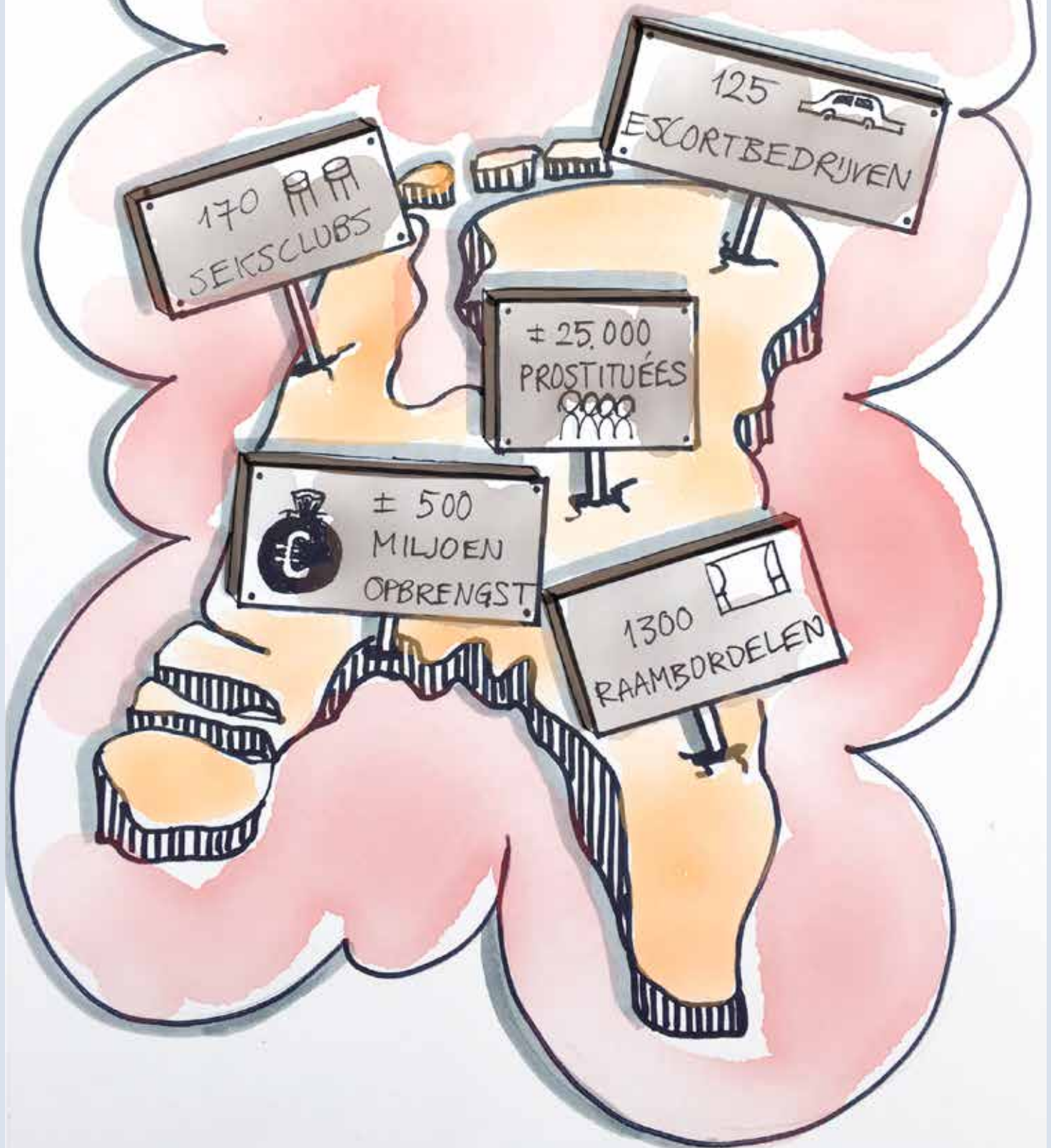

NEDERLAND

De #MeToo-discussie die eind vorig jaar oplaaide begon met misbruik in de wereld van televisie, film en theater. Maar ook kinderen in sportverenigingen bleken vaak het slachtoffer. Meisjes die in hun jeugd seksueel misbruikt zijn, lopen op latere leeftijd grote kans in de prostitutie terecht te komen. Wat is het verhaal van veel vrouwen achter het raam?

Tekst: Matthijs Hoogenboom, Tot Heil des Volks • Beeld: Henriëtte Treurniet

Wie is die vrouw achter het raam?

In de Nederlandse media wordt vaak het beeld geschetst dat de meeste prostituees hun beroep vrijwillig uitoefenen. Voormalig officier van justitie Jolanda de Boer ziet dat heel anders. In haar ervaring komt het zorgwekkend vaak voor dat prostituees hun beroep onder dwang uitoefenen. Er is bijvoorbeeld sprake van bedreiging, misbruik van hun kwetsbare positie of economisch zeer slechte omstandigheden.

Uit allerlei onderzoek blijkt dat tien tot negentig procent van de sekswerkers in Nederland te maken heeft met een vorm van dwang. Die bijzonder grote marge heeft als oorzaak dat maar moeilijk een vinger achter het probleem van mensenhandel te krijgen

‘Prostitutie zet de norm voor wat je alle vrouwen aan kunt doen’

is. Stel dat het ‘maar’ over tien procent zou gaan, dan hebben we het toch over zeshonderd vrouwen die stelselmatig worden verkracht.

In haar rapport als Nationaal Rapporteur Mensenhandel schatte Corinne Detmeijer het aantal slachtoffers van mensenhandel in Nederland op 6250 per jaar. Raymond Venema, operationeel coördinator van het prostitutieteam politie Amsterdam, zegt dat hij in zijn carrière van zestien jaar hooguit twee handen vol vrouwen tegen was gekomen die zeiden vrijwillig in de prostitutie te werken.

THUISPROSTITUTIE

Meer dan zestig procent van de prostituees op de Wallen komt uit de armste dorpen van Oost-Europa. Geen verhaal is gelijk, maar je kunt een tweedeling maken in vrouwen die – soms na aandringen van een ‘vriend’ – ervoor kiezen als prostituee in Nederland te gaan werken en vrouwen die onder valse voorwendselen naar Nederland worden gehaald. Onder hen zijn er die nauwelijks Engels, laat staan Nederlands, spreken. Ze worden bij hun raam afgezet en weer opgehaald.

In de thuisprostitutie kom je meer Nederlandse vrouwen tegen. Ook bij hen speelt vaak geldgebrek, een misbruikverleden of een verslaving. Wie niet door een pooier wordt gedwongen, wordt in verreweg de meeste gevallen gedwongen door de omstandigheden.

MENSENHANDEL

In het regeerakkoord is de strijd tegen mensenhandel, vooral door de inbreng van de ChristenUnie, een speerpunt. Er komt meer geld beschikbaar, het pooierverbod komt terug en prostituees moeten zich verplicht registreren. Hierop is al de nodige kritiek geuit. Verplichte vergunningen zouden prostituees alleen maar de illegaliteit in drijven. Deze redenering komt in de

DE CIJFERS

6250 slachtoffers van mensenhandel per jaar
10 - 90% van de prostituees wordt gedwongen
20.000 - 30.000 sekswerkers (in alle denkbare vormen) in Nederland
2,5 miljoen toeristen per jaar op de Wallen
400 - 600 miljoen euro wordt jaarlijks in Nederland verdiend in de prostitutie

discussie op allerlei manieren telkens weer naar voren. Het illegaal maken van prostitutie zou leiden tot meer misstanden.

Maar uit onderzoek blijkt dat juist landen waar prostitutie legaal is, mensenhandel aantrekken. Een land als Zweden, waar prostitutie verboden is en de prostituut strafbaar, is het voor mensenhandelaren veel te gevaarlijk opereren, en dus niet interessant. Natuurlijk zijn daar ondergrondse praktijken. Maar als de legalisering van prostitutie in Nederland één ding heeft bewezen, is het dat dit niet de manier is om mensenhandel tegen te gaan.

#METOO

De hele #MeToo-discussie in ons land heeft in het licht van het bovenstaande een hypocriete kant: 'Gelukkig kunnen gefrustreerde mannen naar de Wallen, anders zouden er veel meer verkrachtingen zijn.' Dit is een van de meest gehoorde argumenten om

prostitutie in stand te houden, maar het klopt niet. Onderzoek onder duizenden mannen in verschillende delen van de wereld, van Chili en Kroatië tot India, Mexico en Rwanda, toont aan dat juist mannen die seks kopen eerder geneigd zijn een verkrachting te begaan.

Uit Schots onderzoek blijkt dat hoe vaker een man een prostituee bezoekt, hoe vaker hij een vrouw dwingt tot seksuele handelingen. In een maatschappij waarin prostitutie, maar ook het kijken van (extreme) porno, als normaal wordt gezien, is het niet zo vreemd dat mannen hun handen niet thuis kunnen houden. Om het met een ex-prostituee te zeggen: 'Prostitutie zet de norm voor wat je alle vrouwen aan kunt doen.' Het Schotse onderzoek laat zien dat ook de klant van prostitutiebezoek niet gelukkig wordt. Negen-

envijftig procent schaamt zich na de betaalde seks.

HULP

Scharlaken Koord, een project van Tot Heil des Volks, zoekt door middel van straatwerk in Amsterdam en Haarlem vrouwen op die in de raamprostitutie werken: 'Jullie zijn de eersten vandaag die vragen hoe het met me gaat en niet hoeveel ik kost.' Uit dit bezoekwerk, maar ook uit doorverwijzingen door andere instanties, komen jaarlijks tweehonderd hulpvragen voort.

Ongeveer een kwart van de hulpvragers stapt daadwerkelijk uit de prostitutie. Maatschappelijk werkers helpen de vrouwen in eerste instantie bij praktische zaken zoals huisvesting, een uitkering en schuldhulpverlening. 'In gesprek met een vrouw die in de prostitutie werkt, moet je al je morele oordelen loslaten. Die vrouwen prikken daardoorheen. Je kunt alleen maar liefhebben', zegt een maatschappelijk werker.

De vrouwen kunnen doorstromen naar Second Step, een werkervaringsplek met een tweedehandskledingwinkel. Even belangrijk zijn de therapieën voor traumaverwerking, het bouwen aan zelfvertrouwen, relaties en het leren ontvangen van onvoorwaardelijke liefde. 'Jullie hebben mij weer waardigheid gegeven', zegt een oud-cliënt.

VOORVECHTERS

In Nederland zijn SGP en CU al jaren voorvechters van de strijd tegen mensenhandel. Ook de PvdA ziet het probleem. Fractievoorzitter Buma van het CDA noemde in Trouw gedwongen prostitutie 'moderne slavernij.'

Invoering van het Zweedse model is in Nederland nog ver weg. Toch zijn er tekenen dat de publieke opinie begint te wijzigen. Zo is het ook in Zweden gegaan.

Was er bij de invoering van de nieuwe wet in 2009 veel weerstand, uit onderzoek jaren later bleek dat de houding van mensen richting prostitutie totaal veranderd was.

Wat kunt u doen?

- Praat met anderen over het onderwerp. Zo ontstaat een mentaliteitsverandering.
- Ondersteun de hulpverlening aan prostituees, www.thdv.nl
- Teken de petitie op www.ikbenonbetaalbaar.nl en help mee om het onderwerp op de politieke agenda te krijgen.
- Bid voor vrouwen die in de prostitutie werken, voor klanten, pooiers en regeringspartijen die strijden tegen mensenhandel.

**'Jullie zijn
vandaag de
eersten die niet
vragen hoeveel
ik kost'**

Scharlaken Koord biedt hulp aan vrouwen die in de prostitutie werken. Daarnaast worden op meer dan vijftig scholen preventielessen en weerbaarheidstrainingen gegeven.